

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ**

Αθήνα, 25.09.2018

Αρ. Πρωτ. 3942

Προς :

- Συναρμόδια Υπουργεία (Εσωτερικών, Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης, Εργασίας),
- Δήμο Αθηναίων (και μέλη Δημοτικού Συμβουλίου),
- Περιφέρεια Αττικής (και μέλη Περιφερειακού Συμβουλίου),
- Πολιτικά Κόμματα,
- Αρμόδιους εποπτευόμενους φορείς στο πεδίο των Εξαρτήσεων (ΚΕΘΕΑ, ΟΚΑΝΑ, ΨΝΑ -18ΑΝΩ),
- ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στον τομέα μείωσης της βλάβης από τη χρήση ψυχοτρόπων ουσιών.

Πρόσκληση για κατάθεση προτάσεων με στόχο την εκπόνηση Σχεδίου Δράσης για την Αντιμετώπιση των Συνεπειών από τη Χρήση Ψυχοτρόπων Ουσιών στην πρωτεύουσα

Με το παρόν κείμενο καλούμε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να συμβάλουν στη διεύρυνση των πολιτικών που ήδη εφαρμόζονται στο πεδίο των Εξαρτήσεων με κατάθεση απόψεων - προτάσεων προκειμένου το Υπουργείο Υγείας να εκπονήσει Σχέδιο Δράσης για την άμβλυση των βλαπτικών συνεπειών, για την κοινωνία και τα εξαρτημένα άτομα, από τη χρήση ψυχοτρόπων ουσιών ειδικά στην περιοχή της Αθήνας.

Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία ο βαθμός αστικότητας μιας περιοχής παίζει ρόλο στην επικράτηση της χρήσης ναρκωτικών, η οποία και θεωρείται κατά βάση αστικό πρόβλημα. Επιμέρους χαρακτηριστικά των αστικών γειτονιών όπως το κοινωνικό - οικονομικό προφίλ της περιοχής, η διαθεσιμότητα κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και ατομικοί παράγοντες που επηρεάζονται από το αστικό περιβάλλον επιδρούν καθοριστικά στη διαμόρφωση συμπεριφορών εξάρτησης.

Στην Αθήνα, όπως και στα υπόλοιπα μεγάλα αστικά κέντρα, παρατηρείται συγκριτικά υψηλή επικράτηση χρήσης ψυχοτρόπων ουσιών και λειτουργούν αγορές παράνομων ναρκωτικών σε περιοχές περιφερειακά ή και εντός του κέντρου. Σύμφωνα με στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και

Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ), για το έτος 2016, η εκτίμηση του συνολικού αριθμού των λεγόμενων χρηστών υψηλού κινδύνου¹ στη χώρα είναι 17.067 (14.663 – 20.103), οι μισοί, περίπου, εκ των οποίων εντοπίζονται στην ευρύτερη περιοχή του λεκανοπεδίου Αττικής.. Πρόκειται για ενεργούς χρήστες ψυχοτρόπων ουσιών, έναν ιδιαίτερα περιθωριοποιημένο πληθυσμό, συχνά χωρίς στέγη και με περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.

Επιστημονικά, η προσέγγιση της συγκεκριμένης κατηγορίας χρηστών ψυχοτρόπων ουσιών, αυτών δηλαδή που έχουν χαμηλό ή κανένα κίνητρο για ένταξη σε θεραπεία απεξάρτησης, επιτυγχάνεται μέσα από τα λεγόμενα μέτρα μείωσης της βλάβης. Η μείωση της βλάβης περιλαμβάνει παρεμβάσεις, προγράμματα και πολιτικές που αποσκοπούν στη μείωση των επιβλαβών υγειονομικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων της χρήσης ναρκωτικών σε άτομα, κοινότητες και κοινωνίες.

Τις τελευταίες δεκαετίες οι αρμόδιοι εποπτευόμενοι φορείς του Υπουργείου Υγείας εφαρμόζουν τέτοιες παρεμβάσεις οι οποίες περιλαμβάνουν προγράμματα υποκατάστασης οπιοειδών, δράσεις προσέγγισης χρηστών εκτός δομών (streetwork), προγράμματα διανομής βελόνων και συριγγών (NSPs), συμβουλευτικές υπηρεσίες με στόχο την ασφαλή χρήση κ.α. Σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση δράσεων προσέγγισης ενεργών χρηστών έχουν πλέον αναλάβει και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) που δραστηριοποιούνται στο πεδίο. Παρά τη διαθεσιμότητα υπηρεσιών, οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί τα τελευταία χρόνια – οικονομική κρίση, προσφυγικές ροές, επιδημική έξαρση HIV στον πληθυσμό των χρηστών – διαμορφώνουν ένα τοπίο που απαιτεί διεύρυνση και εντατικοποίηση των προσπαθειών καθώς και βελτίωση του συντονισμού των δράσεων.

Το Υπουργείο Υγείας προκειμένου να καλύψει τις διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες έχει προχωρήσει σε:

- ενίσχυση και ανασχεδιασμό των υπηρεσιών του ΟΚΑΝΑ με αποτέλεσμα την δραστική μείωση της λίστας αναμονής για εισαγωγή σε πρόγραμμα υποκατάστασης,
- σχεδιασμό και εξασφάλιση χρηματοδότησης, μέσω ευρωπαϊκών κονδυλίων, για τη δημιουργία νέων δομών μείωσης της βλάβης - κέντρα ημέρας, ξενώνες βραχείας φιλοξενίας αστέγων, κινητές μονάδες προσέγγισης και υγειονομικής φροντίδας – που θα ξεκινήσουν τη λειτουργία τους σταδιακά μέσα στο επόμενο εξάμηνο,

¹ Άτομα που κάνουν συστηματικά ενέσιμη χρήση οπιοειδών ή άλλων ουσιών με υψηλά εξαρτησιογόνο και βλαπτική δράση

- επεξεργασία διάταξης που καθιστά δυνατή τη λειτουργία χώρων εποπτευόμενης χρήσης ναρκωτικών που θα κατατεθεί άμεσα σε σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υγείας.

Η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Υγείας θεωρεί ότι η στενότερη συνεργασία των φορέων και ο καλύτερος συντονισμός των δράσεων μπορούν να δημιουργήσουν οικονομίες κλίμακας και να συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών στην πρωτεύουσα. Για το λόγο αυτό το προσκαλούμε όλους τους εμπλεκόμενους να καταθέσουν τις προτάσεις τους προκειμένου να τις επεξεργαστούν οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου και να συντάξουν Σχέδιο Δράσης για την αντιμετώπιση των βλαπτικών συνεπειών της χρήσης ψυχοτρόπων ουσιών στην πρωτεύουσα. Στη συνέχεια θα υπάρξει διαβούλευση του εν λόγω σχεδίου.

Τέλος, οφείλουμε να υπογραμμίσουμε ότι οι παρεμβάσεις μείωσης της βλάβης αποτελούν έναν μόνο από τους πυλώνες της πολιτικής του Υπουργείου, που απευθύνεται σε άτομα που δεν προσεγγίζουν τις θεραπευτικές υπηρεσίες. Αυτές οι δράσεις ούτε αποκλείουν ούτε προϋποθέτουν την πλήρη αποχή από τη χρήση ψυχοτρόπων ουσιών, η οποία αποτελεί και τον τελικό στόχο της πολιτικής μας στο πεδίο των Εξαρτήσεων. Οι συγκεκριμένες δράσεις αποσκοπούν στην προστασία της δημόσιας υγείας και της υγείας μιας ιδιαίτερα ευάλωτης ομάδας πολιτών, στην έγκαιρη παρέμβαση για αντιμετώπιση περιστατικών υπερδοσολογίας και στη διασύνδεση μιας κοινωνικά αποκλεισμένης μερίδας πληθυσμού με τις υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας. Πολιτική προτεραιότητα του υπουργείου Υγείας είναι η καθολική, ισότιμη κάλυψη των υγειονομικών αναγκών των πολιτών μέσα από την αναβάθμιση των υπηρεσιών του Δημόσιου Συστήματος Υγείας.

Ο Υπουργός Υγείας,

Ανδρέας Ξανθός

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΥΓΕΙΑΣ
Αμαλία Αλτπου